

Poslednjič se obnem še k vam, naš visoko spoštovani, blagorodni gospod, okrajni poglavar! Jez in vsa naša srenja vas zahvalimo za vašo posebno veliko skerb pri sestavljanju srenj in volitvi srenjskih predstavnikov. Vi ste koj od začetka, ko smo pod vašo okrajno prišli, na našo faro svoje oko blagovoljno obrnili, in nam zdaj tudi še to milost kazali, da ste sami k naši volitvi prišli, in še pri prisegi ostali. Naj vam bo zato lepa hvala, in bodite prepričani, in tudi visokimu c. k. deželniemu poglavarstvu na znanje dajte, da Vodiška srenja utegne biti ena nar bolj zvestih in pokornih srenj svojemu preljubimu Cesarju in od njega postavljenim vradnijam. Bog ga ohrani, našiga ljubljena Cesarja Franca Jožefa I. in vso njegovo rodbino. Bog daj mir in pokoj po vsih okrajnih našiga velikiga cesarstva. Z Bogom smo začeli, da bi le z Bogom vedno ravnali, in se tako — njegoviga svetiga blagoslova vredne delali. Amen.“

Ljubljanskemu močvirju se nova vesela danica bliži.

Za vse koristne in potrebne reči skerbno ministerstvo kupčije je naročilo, da naj se prav dobro prevdari, ktere dela bi bile še potrebne, da se bode Ljubljansko močvirje do dobrega posušilo, in prihodnjim povodnjam v okom prišlo. Vse posebno za to, da se bo železnica od Brezovce memo zvonajne Gorice in Margata proti žalostni gori čez mah speljala, da bo veči stanovitnost dobila, in poškodovanja obvarvana. V ti zadevi previdni gospodje so uganili, da je narpred potreba cesarski graben nar menj za 3 čevlje znižati, skoz in skoz na 14 sežnje razširiti, in njega izliv v Ljubljanco po nekdanji grapi pod Moste speljati; potlej, da se mora Cornov graben po potrebi zdaljšati, in razširiti, da bode v stanu vse studenčine in potočice požirati, ki od Teržaške ceste v mah silijo; in zadnjič, potroške za te dela bo treba iz občine ali cesarske denarnice plačati, ker postesnikom mahú ni mogoče, tolikšnih stroškov na se vzeti.

Načertanje te dvojne, za vse deležnike mahú pa tudi za Ljubljano in zlasti za Štepance, ki so bili do zdaj večkrat brez vode, zlo imenitne naprave in prerajtanje stroškov, kterih potrebujejo, sta prevzela izvedna gospoda inženirja, ktera je vedno v tim deleviditi. Bog daj, da bi se te dela kmalo pričele, ktere ne bodo samo železnico škode varovale, in prvo obdelvanje mahú vpeljale, ampak tudi Ljubljanski zrak mončo zboljšale in veliko bolezin odvernile. Vsa čast in hvala tedaj tako skerbniemu in za potrebe dožela pazljivemu ministerstvu! — Pot za železnico čez močvirje se ne bo delala s podstavo lesenih kolov (pilotov) ampak kamnje v velicah trugah se bo v zemljo pogreznilo. J. O.

Dopisi.

Iz Gradca. Na koncu šolnega leta vam moramo vsaj nekoliko od slovenskih zadev v Gradcu povedati. — Družba Slovenija, prestvarjena v slovstveno, je sicer zveksine svoje zunajne, po celem spodnjem Štajarju razširjene društvenike zgubila, kterih pomoči včasih prav pogreša. Zakaj nekterih rodoljubje je po njej domače zadeve veselo podpiralo. Tak je p. blagi župnik v Čm. Fr. Rdl njoj na enkrat 30 fl. sr. podaril, ravno tisti, kteri je v svojem milem sočutji bolj revne brate Hrvate, ktere je general Todorovič čez naše kraje domó peljal, s 20 vedri dobrega vinca razunjestvine pokrepil. — Njegov dober sosed Fr. Dr-nr. je nam dvakrat vseli po 10 gld. sr. poslal; iz Celja smo lepe prineske dobivali, zlasti za poslanca na Pražki slavj. zbor i. t. d. Lepa hvala vsem! Zbog tega pak se je družba tudi lahko čvrstvo gibala. Sedaj je sicer bolj tiha, pak ven-

dar prav tople in bistre kervi, ktero zmiram po nadepolni mladeži razliva. 17. časopisov in čez 300 knjig in knjižic jo greje. Mesca kimovca se preseli za prihodnje leto na bolj prikladen stan v grof Welsersheimovo palačo v ustavne ulice h. št. 164. In ako še dobi Gradec vnovič obljubljeno drugo slovensko stolico — za kazensko postavo — jo bode to močno oživilo. Gre sicer glas, da učiteljstvo takše potrebe tu ne spozna in pregovarja, pak bolj jo drugi spoznajo in — ravnopravnost.

Prof. deržavljanskega zakonika Dr. J. Krajnc je dal na koncu leta 26 poslušavcem spričevala; kar pri številu tukajšnih pravoslavcev gotovo ni malo! On je ves zakonik na tenko, točno, in gladko v slovensko prestavil in ga namerava po opetnem pregledu ministerstvu v pretres podati. Tak dobimo tudi to važno knjigo.

V rečni šoli (Realschule) je v drugem polletju 12 učencov skušnjo iz slovenskega jezika napravilo in se dobro obnašalo. V Gračkih latinskih šolah se je prav dosta mladenčev slovensčine serčno poprijelo. Le tak povsodi naprej po božji volji! Ž.

Iz Černíverha nad Polhovim Gradcam.

Pred sv. Lorencam ta dan ob 5. uri zjutrej pri-nese iz Rot, 2 uri hodá dalje mož punčiko h sv. kerstu rekoč, da naj se urno opravim, da so še 3 sestrice za njo na poti. Ko sim opravljen, jo primahajo botri zares še s tremi družimi, in hitro gremo v cerkev, kjer so vse 4 sestrice — čveterčke — Mina, Anca, Mica, Mariana sv. kerst prejele. Uboge stvarice so bile slabo in le za silo zavite, ker mati se kaj taciga ni nadjala, ter je le za eniga otroka opravo pripravila. V farovžu enmalo bolj povite in pogrete so nesli vse 4 žive domú materi. Bi bile te čveterčke v Ljubljani rojene, vém dobro, da miloserčne gospé bi materi pripomogle, jih z vsim potrebnim preskerbeti. Tukaj pa v samotah se moremo anati tacih dobrot. Vender pa so srečni naši hribovci, ker marsikakih napak ne poznajo, ki se po družih krajih godé. Takó, postavim, zapravlživiga pijanca, igravca, verozaničevavca in kar iz tega izvira, ne poznajo. Tukaj ljudjé namesto vina sadjevo vodo pijejo, pri pameti ostanejo, dnarce privarjejo in zdravje ohranijo, kar se tudi iz tega kaže, da sim od noviga léta le 4 ljudi pokopal, 26 jih pa kerstil, in vsi so zakonski. Sadjorejci so naši hribovci taki, da skoraj vsi svetinje zaslužijo. Zató pa imajo nasušeniga sadja, da, ako ga je ravno léta nenavadno spomladanje vreme vzelo, ga vender naši kmetje ne bodo stradali do družiga léta. Veselo je viditi, kako pridno mladi fantiči divjake iz pašnikov domú nosijo in okolj hiš zasajajo. Ko sim spomladi v šoli jih zavoljo tega pohvalivši, rekel, da tudi jaz bi rad nekaj divjakov za svoj najeti vert dobil, so mi jih koj toljko nanesli, kolikor mi jih je le treba bilo, veselivši se, da se tud jez nekoliko z sadjorejo in kmetíjo pečam. Černoverški.

Iz Štajarskiga 8. vel. serp.

V slovenskim Celju se je 11. pretečeniga mesca navod ali komisija zavoljo prerajtovanja odkupa zemljiš nekdanjih gospóskinih davkov začela; ni dolgo kar je lep, pa žali bog! v nemškem jeziku, natisnjen opomin v slovenske soseske razposlala, da bi kmetje brez izgovora tjekaj prišli, kadar bodo poklicani. Kmetje se čudijo, da se jim ne dopisuje v njih jeziku, in da se ne ravná po cesarski besedi, v kteri jim je zagotovljeno bilo, „da se bo ž njimi vse po slovensko ravnalo.“ — š —

Iz Senožeč 12. vel. serp.

V nedeljo 11. vel. serp. je poglavar Postojnskiga okrožja g. baron Mac-Neven vsled vikšiga povelja vpričo mnogo gledavcov sreberni zaslužni križ s krono slovesno pripel na persi hrabriga Jožeta Gu-

lina, tukajšniga sodniškiga strežeta, ki je z nevarnostjo lastniga življenja v noči od 6. na 7. dan prosenca t. l. v strašnim viharju na Gabriku majorja Molnarja z njegovo celo družino smerti otel. Narpopred je g. baron v nemškem jeziku serčnost hrabriga Jožefa Gulina pohvalil, in razložil imenitnost njegove zasluge, ktera je od presv. cesarja tako visoko spoznana in milostivo obdarjena; in potem mu je s svojo roko kolajno pripel. Na to je okinčani Gulin z gladko slovensko besedo gledavcam spregovoril takole: „Dragi prijatli! Jaz se z vso ponižnostjo zahvalim narpopred narvikšimu gospod Bogu, ki mi je ti-sto noč toliko serčnosti in svoje pomoči dodelil, de sim zamogel dolžnost keršanske ljubezni srečno speljati; zahvalim se tudi našimu premilostivimu cesarju, ki me je milostivo s tako visokim poslavljenjem obdaril. Vse žive dni, dokler se bo ta križ na mojih persih lesketal, bom čutil v sercu, kako sladka dolžnost je, si prizadevati eni celi družini zopet življenje dati. Serce povsod velja! Bog živi našiga presvitliga cesarja Franc-Jožefa!“ — Z glasnim „Živio“ od vsih strani je bila sklenjena ta redka slovesnost. VI.

Iz Šmartna per Slovengradcu.

Pretečeno sredo, to je 7. t. m. so se tudi v Sloven-graškim kantonu volitve županov in odbornikov začele. Perva volitev je bila v Šmartnu pod vodstvom kantonskiga poglavarja g. Globočnika in kant. komis. Šildenfelda. G. Globočnik je volivce v domačim jeziku prav lepo nagovoril. Njegove besede so globoko segle v serca vsih pričujočih, ki so izvolili 12 prav pridnih odbornikov, med katerimi je tudi njih dušni pastir g. F. Novak nadfajmošter in stari pridni učitelj g. Taučes. Po dokončani volitvi si odborniki enoglasno izvolijo k veselju cele županije S. Kopčarja, kupca, za svojiga župana.

Pri ti priliki moram tudi še omeniti poštene ženke Mice Lamprecht, ki je 126 goldinarjev srebra našla, katere je en gospod iz Slovengraca zgubil, in jih ne-utegama meni prinesla, de bi jih lastniku nazaj dal. Z veseljem in hvaležnim sercam ji lastnik 20 gold. sreb. za njeno poštenost podeli, kterih vzeti se je ona ponižno branila rekoč: „jaz toliko ne zaslužim“ Cela fara ima veselje nad tako pošteno ženko. C. Gajšek.

Novičar iz Ljubljane.

Dunajski vradni časnik 10. t. m. je prinesel v Ljubljano naslednje naznanilo: Njih c. k. Veličanstvo so blagovolili po narvišjim sklepu od 7. julija t. l. naslednjim v spoznanju njih zaslužnih del in njih domorodniga in vdaniga prizadetja za občinski blagor sledeče poslavila premilostljivo podeliti namreč: komturni križ Franc-Jožefoviga reda knezoškofu Ljubljanskimu Antonu Alojzu Wolfu. — Vitezki križ Franc-Jožefoviga reda: dvornimu svetovavcu in prvemu svetovavcu deželnega poglavarstva v Ljubljani Andreju grofu Hohenwartu Gerlachsteinskimu, — generalprokuratorju na Koroškem in predsedniku zemljiša oprostivne komisije na Krajskim Dr. Karlnu Ullepitschu, in advokatu v Ljubljani Dr. Maksimilijanu Wurzbachu. — Zlati zaslužni križ s krono: kresijskemu zdravniku Dr. Ludeviku Nagy, advokatu v Ljubljani Dr. Adolfu Rudolfu in mestnemu zvonarju in srenjskemu odborniku Antonu Samassa. — Zlati zaslužni križ pa: mestnemu tesarskemu mojstru in stotniku Ljublj. narodske straže Janezu Koschierju, in kupcu v Ljubljani Jožefu Staretu.

— V Ljubljani se ravno zde prepisuje imenik volivcov za mestno županijo, kterih bo blizo 1000. Prihodnji pondelj se bo mende ta imenik na očitni pro-gled in razsojo razpoložil v mestni hiši, kjer ima po 34. §. mestne žup. postave 4 tedne ležati, prvih 8 dni za pritožbo, ako je kdo izpušen ali ne pravimu redu volivcov uversten i. t. d, drugi čas pa, de si vsak za-more tiste možé izbrati, ktere za odbornike pripravne spozna. Volitve odbornikov so zlo imenitne, zato se po družih večih mestih zbori po 3 volitvinah verstah na-pravljajo, v kterih se volivci snidejo, de se posvetjejo: kteri možje naj bi se izvolili. Potreba bi bilo, de bi se tudi v Ljubljani tako ravnalo, de ne bojo volivci brez prevdarka možé volili, ki jim ravno v glavo pa-dejo ali so zato ali ne. Zdej je čas odbornike dobro pretehtati, de ne bo potem vpitja in zabavljanja, de ni odbor za nič.

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar so na predlog ministerstva dovolili napravo vikši sodije na Dunaji za vse kronovine avstrijan-skiga cesarstva. — Ministerstvo je ukazalo distriktnim komisijam, ki so za oprosteno zemljiš po deželi po-stavljene, de, kar zadene zaostane dolgove na urbarskih in desetinskih in na družih prepisnih davši-nah od léta 1848, naj se med podložnimi in gruntnimi gospo-skami pogodbe ali zglihenge sklenejo, ako jih eden ali drugi terja; te pogodbe so ravno tako veljavne kakor ko bi bile v kantonskih sodijah sklenjene, in so štem-peljna proste. — Nadvojvoda Janez, kteriga je Štajn-ska županija na Štajarskim za župana izvolila, je v prijaznim pismu Štajncem oznanil, de bo prav rad njih župan, ter pravi: „Hočemo biti izgled, kaj in kakošna mora županija biti.“ — Verli domorodec g. Gurnik, bivši c. k. poštar in vodja narodske Celjske straže, je prejel od cesarja red Franc-Ježefov. — Naša armada je na 500,000 mož pomanjšana, pravijo, de bo ob kratkim še za 10000 mož. — Goveja kuga razsaja hudo po Ogerskim in se je že clo do Dunaja razširila. Mejači ogerske dežele! pazite, de se k vam ne pritepe. Bog nas še te nesreče obvari! — Na Hor-vaškim in Slavonskim ni letina nič kaj dobra; češpelj clo nič ne bo; vino slabo kaže; ježic je malo. — Nar imenit-niši reč je še vedno vojska Dancov in Šlezvik-Holstejncov; zde so se začeli pomenjki med vla-darji, kaj de je storiti, de bi bil konec te vojske, ki je vès nemški narod na noge spravila. — Na Fran-coskim je sèm ter tje spet vreti začelo. — Papežu so vladarji resno svetovali, de naj da svojim deželam vstavno vlado, kakoršno je naš Cesar Laham na av-strijanskim Laškim dal, seer ne bo mirú na Rimskim, ki se ne da nikakor več po stari vladi doseči.

Naznanilo in povabilo.

Konec tega mesca je tudi konec podkovskega in živino-zdravniškiga učenja za létašnje šolsko léto v Ljubljanski učil-nici na spodnjih Poljanah. Izpraševanja se začno prihodnji pon-deljk (19. dan tega mesca) ter bojo razun 21. in 23. avgusta vsaki dan od 9. — 12. ure dopoldne, od 3. — 6. ure pa po-poldne sledile noter do 1. kimovca iz mnogoverstnih ukov.

To se da sploh na znanje, s tem pristavkam, de so te izpraševanja očitne, in de vsak, kdor koli hoče, sme poslušat priti; še posebno so g. udje kmetijske družbe povabljeni.

Vodija podkovijske učilnice v Ljubljani 10. avgusta 1850.

Današnjemu listu je pridjan 25. dokladni list.